

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA

PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W RADOMIU

OBOWIĄZUJĄCE WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW SZKOŁY

Na każdy zaistniały przejaw negatywnego zachowania uczniów, każdy nauczyciel i pracownik szkoły zobowiązany jest do odpowiedniego reagowania.

Tylko wspólne, konsekwentne postępowanie nas dorosłych, odpowiedzialnych za dobre wychowanie naszych uczniów może przynieść korzyść i sprawić, że w naszej szkole wszyscy będziemy czuć się dobrze i bezpiecznie

I. Podstawy Prawne

1. USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zmianami).
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU z dnia 26 marca 2004 r. (Dz. U. z dnia 19 kwietnia 2004 r.).
3. USTAWA z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600).
4. USTAWA o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z dnia 12 listopada 1982 r.).
5. KODEKS Postępowania Cywilnego (Dz. U. z dnia 1 grudnia 1964 r.).
6. ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z dnia 7 maja 2013 r., poz. 532).
7. USTAWA z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 96, poz. 1107, z 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
8. USTAWA z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 147 poz. 1231).
9. USTAWA o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485)
10. ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).
11. KODEKS Karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z dnia 2 sierpnia 1997 r.; sprostowanie: z 1997 r. Dz. U. Nr 128, poz. 840; zm.: z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548 i Nr 93, poz. 1027).
12. KODEKS postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z dnia 4 sierpnia 1997 r.; zm. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027).
13. ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69).
14. ZARZĄDZENIE nr 590 komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich. Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984,

Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176 poz. 1457, Nr 200, poz. 1688 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302 i Nr 166, poz. 1609).

15. USTAWA Z DNIA 29 LIPCA 2005 r. O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE (Dz.U.nr 180 poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887).

16. ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „niebieskiej karty” oraz formularzy „niebieska karta”.

II. Definicja Bezpieczeństwa

Bezpieczeństwo to stan, w którym nie ma zagrożenia.

III. Cele Procedur

CEL GŁÓWNY- Bezpieczne i skuteczne zarządzanie szkołą.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu uczniów w szkole,
- ochrona uczniów przed demoralizacją,
- ujednoczenie oddziaływań pomiędzy szkołą a środowiskiem rodzinnym uczniów,
- skuteczne działanie szkoły w nieprzewidzianych sytuacjach.

I. ZAKRES PROCEDUR:

Procedury obejmują swoim zasięgiem cały system oddziaływań wychowawczych, opiekuńczych, dydaktycznych, profilaktycznych i prewencyjnych wobec uczniów i ich rodziców.

II. OSOBY ODPOWIEDZIALNE:

1. dyrektor szkoły,
2. nauczyciele,
3. pracownicy administracji i obsługi (zgodnie z zakresem obowiązków)

III. OPIS DZIAŁAŃ:

A. Działania Dyrektora Szkoły

1. Zapewnienie stanu technicznego obiektu i wyposażenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Wyznaczenie osób odpowiedzialnych za stan techniczny i higieniczny urządzeń sanitarnych obiektów należących do placówki.
3. Zaznajamianie pracowników podejmujących pracę z zakresem ich obowiązków i sposobem wykonywania pracy na wyznaczonych stanowiskach oraz działaniami służącymi zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom.
4. Prowadzenie nadzoru pedagogicznego pod kątem uwzględniania przez nauczycieli w działaniach dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńczych wymogów bezpieczeństwa oraz zapewnienia opieki pedagogicznej.
5. Systematyczne dokonywanie przeglądów stanu technicznego budynku ze szczególnym zwróceniem uwagi na ewentualne zagrożenia (elewacji zewnętrznej, stolarki drzwiowej i okiennej, wejścia na teren szkoły, boiska szkolnego, sal lekcyjnych, korytarzy, schodów toalet, szatni) i instalacji (elektrycznej, grzewczej, wentylacyjnej, odgromowej, wodno – kanalizacyjnej i innej).
6. Organizowanie przy pomocy odpowiednich instytucji szkoleń dla pracowników z zakresu BHP, ppoż oraz udzielania pomocy przedmedycznej.
7. Monitorowanie przestrzegania zasad postępowania pracowników szkoły dotyczących:
 - a) bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły,
 - b) organizowania wycieczek, zajęć w terenie,
 - c) dokumentacji wypadków dzieci pozostających pod opieką szkoły,
 - d) ewakuacji,
 - e) nadzorowania prac remontowych, naprawczych i instalacyjnych odbywających się w placówce (oznakowanie i zabezpieczenie przed swobodnym dostępem do pomieszczeń, do których jest wzbroniony wstęp osobom nieupoważnionym);
8. Czuwanie nad bezpieczeństwem uczniów poprzez monitorowanie wejścia na teren szkoły osób z zewnątrz.
9. Kontrolowanie pełnienia dyżurów przez nauczycieli.
10. Przestrzeganie zasad dotyczących usprawiedliwiania nieobecności i zwalniania uczniów z zajęć szkolnych przez rodziców (prawnych opiekunów).
11. Współdziałanie z Policją, Strażą Miejską i Sądem Rodzinnym i Nieletnich we wszystkich sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia uczniów.

B. Działania Nauczycieli

1. Systematyczne kontrolowanie sali zajęć oraz miejsc, w których mają być prowadzone zajęcia z uczniami.
2. Planowanie i realizowanie procesu dydaktyczno- opiekuńczo- wychowawczego zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami bezpieczeństwa przyjętymi w szkole.
3. Bezwzględne przestrzeganie zasady zapewnienia opieki pedagogicznej przez cały czas pobytu uczniów w szkole.
4. Rzetelne pełnienie dyżurów międzylekcyjnych.
5. Reagowanie na przejawy krzywdy, agresji, przemocy i innych niepokojących zachowań stosowanych wobec uczniów przez innych uczniów oraz rodziców.

C. Działania Pracowników Administracji i Obsługi

1. Reagowanie na przejawy krzywdy, przemocy i agresji stosowanej wobec uczniów lub przez samych uczniów.
2. Zgłaszanie do dyrekcji szkoły zauważonych niepokojących zachowań, zagrażających bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu uczniów.
3. Zamykanie szatni uczniowskich bez względu na ilość znajdujących się tam okryć.
4. Natychmiastowe działania zmierzające do usunięcia sytuacji zagrażających bezpieczeństwu uczniów (szczególnie w trakcie trwania przerwy) takich, jak: rozlany płyn, potłuczone szkło, oberwana tablica, otwarty dostęp do urządzeń elektrycznych, itp.
5. Kontrolowanie stanu czystości we wszystkich toaletach po zakończonych przerwach.
6. Kontrolowanie osób wchodzących na teren szkoły.

Wykaz procedur obowiązujących w szkole

1. Procedura postępowania w przypadku niszczenia i dewastacji mienia szkolnego przez ucznia.
2. Procedura postępowania w przypadku stosowania agresji i przemocy fizycznej przez uczniów.
3. Procedura postępowania w przypadku stosowania przemocy i agresji psychicznej przez uczniów.
4. Procedura postępowania w przypadku dokonania kradzieży przez ucznia.
5. Procedura postępowania w przypadku uchylania się od wypełniania obowiązku szkolnego przez ucznia (wagary).
6. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia znamion przestępczości u ucznia (demoralizacja, popełnienie czynu karalnego).
7. Procedura postępowania w przypadku używania przez uczniów nikotyny, alkoholu, narkotyków oraz innych środków zmieniających świadomość i współpracy z Policją; inne formy współpracy z Policją lub/i Strażą Miejską.
8. Procedura postępowania wobec ucznia sprawiającego trudności wychowawcze.

9. Procedura postępowania wobec osób obcych wchodzących na teren szkoły.
10. Procedura postępowania w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stanu nietrzeźwości rodzica/opiekuna prawnego odbierającego dziecko ze szkoły.
11. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko może być krzywdzone w domu.
12. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń stał się ofiarą przemocy domowej.
13. Procedura postępowania z uczniami – uczestnikami bójki.
14. Procedura postępowania w przypadku zaginięcia/zniszczenia dziennika.
15. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia wypadku ucznia.
16. Procedura postępowania w przypadku zaistnienia nietypowych zachowań uczniów, zagrażających bezpieczeństwu innych podczas pobytu w szkole.
17. Procedura zwalniania ucznia z zajęć dydaktycznych.
18. Procedura na wypadek podłożenia ładunku wybuchowego oraz bezpośredniego ataku terrorystycznego w szkole.
19. Procedura udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Procedura 1.

Procedura postępowania w przypadku niszczenia i dewastacji mienia szkolnego przez ucznia

W przypadku zauważenia faktu niszczenia mienia szkolnego przez ucznia:

- należy zgłosić ten incydent do wychowawcy klasy, który powiadamia dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego;

- wychowawca powiadamia rodziców ucznia;
- rodzice są wezwani do szkoły w celu naprawienia szkody lub rekompensaty finansowej lub rzeczowej;
- wychowawca klasy ustala dla sprawcy formę kary wg statutu szkoły;
- w przypadku, gdy szkoda jest znacząca lub czyny dewastacji powtarzają się dyrektor szkoły powiadamia oprócz rodziców ucznia także Policję.

Procedura 2.

Procedura postępowania w przypadku stosowania agresji i przemocy fizycznej przez uczniów

Każdy pracownik szkoły, który zauważy stosowanie przez ucznia lub uczniów wobec innych aktów agresji i przemocy fizycznej lub posiadający informacje o zaistnieniu takiego zachowania, ma obowiązek podjąć działania w celu natychmiastowego przerwania aktów agresji, wyjaśnić okoliczności i ustalić sprawcę.

W przypadku stwierdzenia potrzeby udzielenia pomocy medycznej:

- należy poszkodowanego zaprowadzić do pielęgniarki szkolnej lub powiadomić lekarza i pogotowie;

- wychowawca klasy lub pedagog/psycholog szkolny powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia;
- wychowawca klasy lub pedagog/psycholog powiadamiają też rodziców sprawcy;
- rodzice sprawcy zostają poinformowani o zdarzeniu i są zobowiązani do spowodowania pozytywnych zmian w zachowaniu swojego dziecka (mogą skorzystać z pomocy pedagoga lub psychologa);
- wychowawca klasy oraz dyrektor szkoły nakładają na ucznia – sprawcę kary wg statutu szkoły;
- w przypadku poważnego urazu, dyrekcja szkoły, jak też rodzic poszkodowanego, mają prawo powiadomić Policję;
- dyrektor szkoły ma prawo poprosić Policję o ustalenie sprawcy czynu, gdy ten uciekł z miejsca lub nie przyznaje się do jego popełnienia.

Procedura 3.

Procedura postępowania w przypadku stosowania przemocy i agresji psychicznej przez uczniów

Przez przemoc psychiczną rozumie się:

- zastraszanie, ośmieszanie, poniżanie, szantażowanie, wymuszenia, psychiczne znęcanie się, mobbing, drwiny, złośliwe plotkowanie, słowne wyzywanie się, grożenie itp.

1. Jeżeli uczeń czuje się poszkodowany przez innego ucznia lub uczniów, (może) powinien zgłosić przypadek takiej przemocy wychowawcy klasy lub pedagogowi/psychologowi oraz rodzicom.
2. Osoby będące świadkami takich sytuacji lub mające informacje o nich także powinny w/w osobom zgłosić je.
3. Rodzice mają prawo i obowiązek zgłosić wychowawcy lub pedagogowi/psychologowi fakt stosowania przemocy w stosunku do ich dziecka.
4. Wychowawca klasy przy pomocy pedagoga/psychologa szkolnego podejmuje działania wyjaśniające oraz wychowawcze w stosunku do sprawców.
5. Jeżeli problem dotyczy klasy lub grupy, pedagog/psycholog prowadzi stosowne zajęcia (na życzenie wychowawcy).
6. Kary nakłada dyrektor szkoły wraz z wychowawcą klasy wg statutu szkoły.
7. W poważnych przypadkach znęcania się nad uczniem czy uczniami dyrektor szkoły wraz z pedagogiem decyduje o powiadomieniu Policji lub Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

Procedura 4.

Procedura postępowania w przypadku dokonania kradzieży przez ucznia

W przypadku, kiedy zaginie rzecz należąca do ucznia, on lub jego rodzice powinni:

- zgłosić ten fakt wychowawcy klasy, który podejmuje czynności wyjaśniające;

- gdy zachodzi podejrzenie kradzieży, wychowawca klasy zgłasza sprawę do dyrektora szkoły oraz do pedagoga szkolnego, którzy zapoznają się z okolicznościami sprawy;
- w przypadku ustalenia sprawcy zobowiązuje się jego rodziców do zwrócenia skradzionej rzeczy lub sfinansowania rekompensaty na rzecz poszkodowanego;
- na sprawcę nakłada się karę wg statutu szkoły;
- w przypadku nieustalenia sprawcy dyrektor szkoły dąży do polubownego zakończenia sprawy;
- w razie znaczącej kradzieży, a także w przypadku jej powtarzania się, rodzice ucznia poszkodowanego oraz dyrektor szkoły mają prawo zgłosić ten fakt Policji.

Procedura 5.

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych, uchylenie się od obowiązku szkolnego (wagary).

W Polsce nauka w szkole podstawowej jest obowiązkowa. Konsekwencje opuszczania zajęć szkolnych przez dziecko (w tym kary finansowe) zawsze ponoszą jego rodzice.

W przypadku, kiedy uczeń opuszcza godziny lekcyjne lub dni nauki szkolnej:

- wychowawca klasy ma obowiązek na bieżąco powiadomić rodziców dziecka o zaistniałej nieobecności na zajęciach lekcyjnych (nawet pojedyncze godziny). Może to uczynić telefonicznie lub wpisem w zeszytach czy dzienniczku ucznia.
- rodzic ma obowiązek usprawiedliwić każdą nieobecną godzinę lekcyjną swojego dziecka na drugi dzień od otrzymania informacji od wychowawcy klasy; może to uczynić telefonicznie, pisemnie lub osobiście;
- w przypadku, kiedy ucznia nie ma trzy dni w szkole, rodzic jest zobowiązany do telefonicznego lub osobistego powiadomienia wychowawcy lub szkoły o przyczynie nieobecności;
- w przypadku, kiedy rodzic nie dopełni obowiązku natychmiastowego usprawiedliwienia nieobecności swojego dziecka w szkole i gdy te nieobecności są dłuższe niż 7 dni lub bardzo często się powtarzają, szkoła wszczyna procedurę, zgodną z przepisami o uchyleniu się od wypełniania obowiązku szkolnego:
 - wysłanie upomnienia do rodzica/prawnego opiekuna (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru) natychmiastowym podjęciu nauki przez dziecko;
 - jeżeli upomnienie wysłane do rodzica/prawnego opiekuna nadal nie przynosi oczekiwanego rezultatu, dyrektor szkoły i pedagog szkolny występują do Prezydenta Miasta Radomia o wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz nałożenie kary grzywny na rodziców/prawnych opiekunów dziecka za uchylenie się od realizowania obowiązku szkolnego ich dziecka;
 - w dalszej kolejności dyrektor szkoły może sprawę skierować do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

Procedura 6.

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia znamion przestępczości u ucznia (wykroczenie, demoralizacja, popełnienie czynu karalnego).

W przypadku zachowań o charakterze przestępczym popełnianych przez ucznia (uczniów) szkoła ma obowiązek powiadomić odpowiednie instytucje zajmujące się sprawami nieletnich. Przepisy te stosuje Policja i Sąd Rodzinny i Nieletnich na podstawie Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Procedura 7.

Procedura postępowania w przypadku używania przez uczniów na terenie szkoły i poza nią nikotyny, alkoholu, narkotyków oraz innych substancji zmieniających świadomość - współpraca z Policją.

Każde użycie nikotyny, alkoholu, narkotyków i innych substancji zmieniających świadomość przez osoby nieletnie jest nadużyciem i jest zabronione.

W przypadku alkoholu i narkotyków dyrektor szkoły niezwłocznie i obowiązkowo powiadamia rodziców ucznia, Policję, a także Sąd Rodzinny i Nieletnich.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karalne jest:

- * posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- * wprowadzenie do obrotu środków odurzających,
- * udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie oraz naklanianie do użycia,
- * wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z opisywanych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

W przypadku zaistnienia jednego z powyższych incydentów na terenie szkoły należy wezwać Policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić Policję lub Sąd Rodzinny.

Spożywanie przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, alkoholu na terenie szkoły stanowi wykroczenie z art. 43 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu czy innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia zachowania świadczące o jego demoralizacji (naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych) każdy pracownik szkoły powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazuje uzyskaną informację do wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrekcję szkoły oraz pedagoga /psychologa szkolnego.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/ prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz w ich obecności z uczniem. W przypadku

potwierdzenia uzyskanej informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.

4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy z kadrami pedagogicznymi lub nie reagują na wezwanie do stawiennictwa w szkole, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Policję lub Sąd Rodzinny. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem/psychologiem) i ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

II. W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
 2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
 3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu zdrowia, ewentualnie udziela pomocy medycznej.
 4. Zawiadamia o fakcie dyrekcję szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
 5. W przypadku odmowy ze strony rodziców/opiekunów lub niemożności powiadomienia ich o dalszym postępowaniu z uczniem decyduje lekarz w porozumieniu z dyrektorem szkoły po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia.
- W przypadku ucznia będącego pod wpływem alkoholu, jeżeli rodzic odmawia przyjazdu lub nie można z nim się skontaktować, a uczeń przejawia objawy agresji wobec kolegów, nauczycieli albo daje powód do zgorznięcia lub zagraża zdrowiu i życiu innych - szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę Policji.
1. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości (stężenie we krwi powyżej 0,5 ‰ alkoholu lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm) Policja ma możliwość przewiezienia ucznia do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia.
 2. Jeżeli zdarzenia, w których uczeń przed ukończeniem 18 lat znajduje się pod wpływem alkoholu czy narkotyków na terenie szkoły, powtarzają się, świadczy to o jego demoralizacji. Nakłada to na szkołę obowiązek powiadomienia Policji (specjalisty d/s nieletnich) lub Sądu Rodzinnego o tej szczególnej sytuacji.

III. W przypadku, gdy ktoś z pracowników szkoły znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrekcję szkoły i wzywa Policję oraz rodziców/opiekunów ucznia.
3. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy ktoś z pracowników szkoły podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor, pedagog), ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość teczek oraz kieszeni (we własnej odzieży) ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia. Jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
2. Nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrekcję szkoły.
3. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
4. W przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać substancji ani pokazać zawartości teczek, szkoła wzywa Policję, która wykonuje swoje obowiązki.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim jej zabezpieczeniu zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją jednostce Policji.
6. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

INNE FORMY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ LUB/ I STRAŻĄ MIEJSKĄ.

W ramach oddziaływania profilaktyczno – wychowawczego szkoła utrzymuje stałą współpracę z II Komisariatem Policji, dzielnicowymi oraz Strażą Miejską.

Koordinatorem tej współpracy jest pedagog szkolny, który w razie potrzeby kontaktuje się z w/w instytucjami lub osobami.

W nagłych sytuacjach z Policją i Strażą Miejską może skontaktować się każdy pracownik szkoły. Numery telefonów do dzielnicowego i K.P. oraz Straży Miejskiej znajdują się w pokoju nauczycielskim, w gabinecie wicedyrektorów, pedagoga i psychologa oraz w sekretariacie szkoły.

W ramach współpracy Policji i Straży Miejskiej ze szkołą mogą być organizowane:

- spotkania uczniów z przedstawicielami w/w instytucji,
- spotkania dla rodziców,
- posiedzenia zespołów interdyscyplinarnych wobec uczniów, ich rodziców z udziałem przedstawicieli w/w instytucji,
- interwencje.

Szkoła ma obowiązek poinformowania Policji o zdarzeniach na terenie szkoły, które mają znamiona przestępstwa lub demoralizacji i zagrażają zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów.

Szkoła ma obowiązek zgłoszenia Policji faktu zauważenia przemocy stosowanej wobec ucznia przez jego rodziców/prawnych opiekunów lub aktów przemocy rówieśniczej dokonanej na terenie szkoły.

Policja i Straż Miejska udzielają szkole pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji wychowawczych, profilaktycznych i prewencyjnych.

Procedura 8.

Procedura postępowania w przypadku ucznia sprawiającego trudności wychowawcze

1. Wychowawca przeprowadza diagnozę sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów na początku roku szkolnego za pomocą wybranych metod, np. rozmowa z rodzicem, poprzednim wychowawcą, pedagogiem, psychologiem czy przeprowadzenie ankiety).
2. Wychowawca podejmuje działania wychowawcze, zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów szkolnych ucznia.
3. Wychowawca informuje rodzica/ prawnego opiekuna o istniejących trudnościach i zapoznaje go ze swoim planem działań, jednocześnie zobowiązuje rodzica/ prawnego opiekuna do podjęcia rzetelnej współpracy.
4. W przypadku utrzymujących się trudności wychowawczych z uczniem wychowawca inicjuje spotkania z pedagogiem czy psychologiem szkolnym, a w dalszej kolejności z innymi nauczycielami uczącymi w danym zespole klasowym, w celu uzyskania pomocy i wsparcia w przewyżnianiu problemów wychowawczych. Wychowawca informuje rodzica/ prawnego opiekuna o możliwości/ konieczności uczestnictwa w spotkaniu zespołu.
5. Pedagog lub psycholog we współpracy z wychowawcą klasy wspiera swoimi działaniami eliminowanie zaistniałych i niepożądanych zachowań ucznia.
6. Wychowawca planuje uczniowi pomoc psychologiczno – pedagogiczną odpowiednią do rozpoznanych potrzeb.
7. Jeżeli trudności wychowawcze u ucznia utrzymują się lub narastają, dyrektor szkoły może wystąpić z wnioskiem do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną ucznia i ustanowienie dozoru kuratora.

Procedura 9.

Procedura postępowania wobec osób wchodzących na teren szkoły

1. Osoba wchodząca na teren szkoły nie może zakłócać toku pracy szkoły.
2. Osoba taka zobowiązana jest przy wejściu do szkoły zgłosić dyżurującemu tam pracownikowi obsługi, z kim chce się spotkać i w jakiej sprawie.
3. W przypadku, gdy jest to rodzic lub opiekun zgłaszający się po dziecko, powinien on oczekiwać na zakończenie zajęć w przedsionku, nie wchodząc bez potrzeby na teren szkoły.
4. W czasie pierwszych dwóch miesięcy nowego roku szkolnego (w tzw. okresie adaptacyjnym), rodzice/opiekunowie dzieci z oddziałów przedszkolnych i uczniów klas pierwszych mogą przebywać w budynku szkoły w celu odprowadzania swojego dziecka do sali lekcyjnej, a po skończonych zajęciach oczekiwać na dziecko przed salą lekcyjną. Po tym okresie obowiązują rodziców i opiekunów pkt 3.
5. Rodzic/opiekun dziecka z oddziału przedszkolnego i klasy pierwszej może wejść do szatni uczniowskiej w celu pomocy dziecku przy czynnościach samoobsługowych. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się również zejście do szatni w tym samym celu rodziców/opiekunów uczniów klas II –VI.

6. W przypadku spóźnienia dziecka z oddziału przedszkolnego lub klasy I-III na zajęcia szkolne, rodzic/opiekun powinien osobiście zaprowadzić dziecko do sali.
7. Rodzice/opiekunowie uczniów niepełnosprawnych, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, mogą przebywać na terenie szkoły na każdym etapie edukacji swojego dziecka, ze względu na występujące specjalne potrzeby społeczno- emocjonalne dziecka.
8. Podczas uroczystości szkolnych, spotkań z rodzicami, organizowanymi przez szkołę, pogadank, prelekcji, akademii, dni otwartych, imprez klasowych, lekcji otwartych, itp., rodzice/opiekunowie mogą przebywać na terenie szkoły i uczestniczyć w w/w wydarzeniach.

Procedura 10.

Procedura postępowania w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stanu nietrzeźwości rodzica/ prawnego opiekuna odbierającego dziecko ze szkoły

1. W żadnym wypadku nikt z pracowników szkoły nie może powierzyć opieki nad dzieckiem osobie znajdującej się pod wpływem alkoholu lub innych środków zmieniających świadomość.
2. O podejrzeniu, że rodzic/prawny opiekun znajduje się w stanie nietrzeźwym, należy niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, dyrekcję, pedagoga lub psychologa.
3. Pracownik szkoły nakazuje osobie nietrzeźwej opuścić teren szkoły i wzywa innego opiekuna dziecka.
4. Jeżeli osoba nietrzeźwa odmawia opuszczenia szkoły i żąda wydania dziecka, twierdząc, że nie znajduje się pod wpływem alkoholu lub innych środków, musi to udowodnić, np. poprzez dobrowolne poddanie się badaniu alkomatem przez Policję, którą wzywa do szkoły dyrektor lub inny pracownik.
5. Jeżeli badanie potwierdzi podejrzenia pracowników szkoły a ponadto nie można skontaktować się z innym opiekunem dziecka, powiadomione zostają odpowiednie instytucje uprawnione do opieki nad dzieckiem w w/w sytuacji.

Procedura 11.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko może być krzywdzone w domu

1. Pracownik szkoły, który zauważy symptomy krzywdzenia ucznia (zaniedbanie, nadmierne wymagania wobec dziecka, niezaspokajanie jego potrzeb, itp.), zobowiązany jest zgłosić ten fakt wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy wspólnie z pedagogiem/psychologiem dokonują diagnozy środowiska rodzinnego ucznia.
3. Wychowawca klasy, pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z rodzicem dotyczącą zmiany metod postępowania, konsekwencji prawnych i skutków emocjonalnych dla dziecka.

4. Jeżeli po rozmowie z rodzicem sytuacja dziecka nie poprawi się, dyrektor szkoły ma prawo wystąpić do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną ucznia i prośbą o ustanowienie dozoru kuratorskiego nad rodziną.

Procedura 12.

Procedura postępowania w przypadku, gdy stwierdzono stosowanie przemocy psychicznej lub fizycznej wobec dziecka w domu

1. Jeżeli pracownik szkoły zauważy na ciele ucznia ślady pobicia, obrażenia, siniaki lub inne niepokojące objawy, zobowiązany jest niezwłocznie zgłosić zaistniały fakt dyrekcji szkoły, wychowawcy oraz pedagogowi/ psychologowi szkolnemu.
2. Pokrzywdzony uczeń zostaje odprowadzony do pielęgniarki szkolnej, która udziela pierwszej pomocy przedmedycznej i dokonuje opisu obrażeń na ciele dziecka.
3. Wychowawca klasy lub inny nauczyciel/pedagog/psycholog wzywają rodzica/prawnego opiekuna dziecka na rozmowę do szkoły.
4. Z rozmowy z rodzicem oraz z zaistniałego faktu przemocy wobec ucznia wychowawca klasy lub nauczyciel, pedagog/psycholog sporządza notatkę służbową.
5. Po zapoznaniu się z okolicznościami zdarzenia dyrekcja szkoły w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem podejmuje dalsze kroki:
 - zgłasza sprawę dzielnicowemu lub komendantowi K.P. Policji, pod który podlega szkoła (jest to zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa),
 - sporządza wniosek do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną ucznia,
 - informuje o sprawie pracownika pomocy społecznej, jeśli rodzina korzysta z pomocy MOPS,
 - uruchamia procedurę Niebieskiej Karty.

Procedura 13.

Procedura postępowania z uczniami uczestnikami bójki

1. Każdy, kto stanie się świadkiem bójki pomiędzy uczniami na terenie szkoły, jest zobowiązany powiadomić o tym zdarzeniu wychowawcę klasy, dyrektora lub pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Osoba przyjmująca zgłoszenie o bójce zaprowadza uczestników zdarzenia w osobne bezpieczne miejsce i wzywa pielęgniarkę w celu stwierdzenia lub wykluczenia obrażeń.
3. Wychowawca klasy, pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z uczniami, ustalając przyczynę konfliktu, sprawcę, ofiarę, świadków oraz przebieg zdarzenia.
4. Pedagog/psycholog pomaga sprawcom dostrzec negatywne aspekty takiego zachowania i uczy, jak rozwiązać konflikt bez stosowania agresji.
5. Wychowawca, pedagog/psycholog ustalają z uczniami konsekwencje zdarzenia, (jaką karę ma ponieść sprawca zgodnie ze statutem szkoły).

6. Wychowawca, pedagog/psycholog wzywają do szkoły rodziców uczniów biorących udział w zdarzeniu.
7. Wychowawca, pedagog/psycholog ustalają wraz z rodzicami i uczniami plan wyjaśnienia i zakończenia zaistniałej sytuacji.

Procedura 14.

Procedura postępowania w przypadku zaginięcia lub zniszczenia dziennika

1. Dyrektor szkoły po otrzymaniu wiadomości o zaginięciu/zniszczeniu dziennika lekcyjnego organizuje nadzwyczajne zebranie Rady Pedagogicznej w celu wyjaśnienia okoliczności tego zdarzenia.
2. Dyrektor szkoły powołuje komisję, która ustala zakres zniszczeń; zakres informacji, które można odtworzyć oraz odtwarza informacje zawarte w dzienniku. O składzie komisji decyduje dyrektor w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.
3. Dyrektor szkoły powiadamia o powołaniu komisji organ prowadzący szkołę oraz organ nadzoru pedagogicznego.
4. Komisja odtwarza informacje zawarte w dzienniku na podstawie zachowanej dokumentacji przebiegu nauczania, innych dokumentów szkolnych oraz zeznań świadków.
5. Komisja zapisuje przebieg swojej pracy w protokole odtworzenia zniszczonej dokumentacji. Są w nim zawarte następujące informacje: skład komisji, termin rozpoczęcia i zakończenia prac komisji, dokładny opis zniszczonej dokumentacji, jeżeli dziennik nie zaginął, lecz uległ zniszczeniu, opis dokumentacji na podstawie, której dokument został odtworzony, załączone spisane zeznania świadków i podpisy wszystkich członków komisji.
6. Dyrektor szkoły powiadamia organ prowadzący szkołę oraz organ nadzoru pedagogicznego o wynikach prac komisji.
7. Dyrektor szkoły wraz z wychowawcą klasy informują uczniów o zdarzeniu – najpierw w klasie, później na apel.
8. Jeżeli dziennik został skradziony, dyrektor szkoły organizuje zebranie rodziców, prosi ich o pomoc w ustaleniu okoliczności kradzieży.
9. Dyrektor szkoły zawiadamia Policję o kradzieży dziennika, jeśli nie udało się ustalić sprawcy. Funkcjonariusze przeprowadzają rozmowy z uczniami w obecności nauczyciela lub rodzica/prawnego opiekuna ucznia.
10. Dyrektor szkoły wymierza karę uczniowi, który dokonał kradzieży lub zniszczenia dziennika.
11. Dyrektor szkoły zapoznaje Radę Pedagogiczną z protokołem komisji i raportem Policji. Przekazuje wychowawcy klasy odtworzony dziennik lekcyjny.
12. Dyrektor szkoły podejmuje działania mające na celu prawidłowe zabezpieczenie dokumentacji szkolnej.

Procedura 15.

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia wypadku ucznia

1. W czasie zajęć edukacyjnych pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia.
2. Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć a także pomieszczenia lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia, osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać w pracy z uczniem.
3. O zaistniałym zagrożeniu prowadzący natychmiast powiadamia dyrektora szkoły lub jego zastępcę, a także inspektora BHP.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, niewymagającego interwencji lekarza (powierzchniowe otarcia naskórka, stłuczenia itp.)

1. Po stwierdzeniu zdarzenia należy ucznia odprowadzić do gabinetu pielęgniarki szkolnej w celu udzielenia pierwszej pomocy. Ucznia może oprowadzić inna dorosła osoba, która jest pracownikiem szkoły.
2. W razie nieobecności pielęgniarki szkolnej, ucznia należy odprowadzić do sekretariatu szkoły, gdzie pomocy udziela osoba mająca przeszkolenie w tym zakresie.
3. O zdarzeniu i jego przyczynach nauczyciel informuje dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
4. Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność użytych narzędzi, nauczyciel natychmiast zabezpiecza je, uniemożliwiając ich dalsze użytkowanie.
5. Osoba udzielająca pierwszej pomocy ma obowiązek upewnić się, czy uczeń nie jest chory na hemofilię lub cukrzycę, bądź inną chorobę mogącą w połączeniu z urazem stanowić niebezpieczeństwo dla zdrowia lub życia.
6. Zdarzenie powyższe nie wymaga wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu powypadkowego.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza.

1. Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń, wymaga specjalistycznej pomocy, należy doprowadzić go do gabinetu pielęgniarki szkolnej lub wezwać ją na miejsce zdarzenia.
2. W razie nieobecności pielęgniarki szkolnej należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe oraz powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
3. Do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego osoby przeszkolone w udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
4. Dyrektor szkoły lub jego zastępca powiadamia o wypadku rodziców ucznia/opiekunów prawnych oraz inspektora BHP.

5. Każdy w/w wypadek podlega rejestracji i wymaga sporządzenia dokumentacji powypadkowej, w której określa się przebieg wypadku oraz wskazuje osobę (wychowawcę, nauczyciela) bezpośrednio sprawującego opiekę nad uczniem w momencie nieszczęśliwego zdarzenia.
6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są przedstawiane na najbliższym zebraniu Rady Pedagogicznej.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym.

1. W sytuacji, kiedy nastąpił wypadek zbiorowy lub ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące życie i zdrowie ucznia.
2. Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej, nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne zabezpiecza miejsce zdarzenia i natychmiast wzywa na jego miejsce dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
3. Dyrektor szkoły, jego zastępca lub pedagog/psycholog szkolny informuje o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów, Policję, Prokuraturę, SANEPiD (w przypadku zatruc), Kuratorium oraz organ prowadzący szkołę.
4. Do czasu przyjazdu Policji, teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, aby było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.
5. W celu ustalenia okoliczności wypadku, dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczynę jego powstania. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na najbliższym zebraniu Rady Pedagogicznej.

Zawiadomienie o wypadku.

Szkoła niezwłocznie o każdym wypadku zawiadamia:

- a) rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego,
- b) o wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym Prokuraturę i Kuratora Oświaty, organ prowadzący szkołę;
- c) o wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, Inspektora Sanitarnego;
- d) o wypadku, w którym uraz spowodowany jest agresywnym działaniem osoby trzeciej Policję.

Procedura 16.

Procedura postępowania w przypadku zaistnienia nietypowych zachowań uczniów, zagrażających bezpieczeństwu innych podczas pobytu w szkole

W przypadku pojawienia się u dziecka/ucznia destrukcyjnego zachowania typu: bicie, kopanie, gryzienie, rzucanie różnymi przedmiotami, wycie, uciekanie, izolowanie się itp.; w szkole podejmowane są następujące działania:

- nauczyciel prosi o pomoc innego pracownika szkoły lub pielęgniarkę w celu zapewnienia bezpieczeństwa i uspokojenia dziecka.

Gdy dziecko/uczeń nie reaguje na działania nauczyciela, a jego dysfunkcyjne zachowanie nie zmienia się lub się nasila, wówczas:

- nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji dyrekcję szkoły oraz rodziców dziecka,

- szkoła wzywa pogotowie, informując o tym rodzica.

W przypadku braku kontaktu z rodzicem (rodzic nie odbiera telefonu) po wezwaniu pogotowia z dzieckiem jedzie nauczyciel wyznaczony przez dyrekcję.

Procedura 17.

Procedura zwalniania ucznia z zajęć dydaktycznych.

A. Dotyczy złego samopoczucia ucznia lub choroby

1. Uczeń może zostać zwolniony z zajęć dydaktycznych z powodu złego samopoczucia, czy choroby. W takiej sytuacji nauczyciel, któremu uczeń zgłosił złe samopoczucie osobiście zaprowadza ucznia do pielęgniarki szkolnej, a jeżeli nie może, wówczas prosi o to innego pracownika pedagogicznego.
2. Pielęgniarka dokonuje diagnozy stanu zdrowia ucznia i podejmuje decyzję odesłania ucznia na zajęcia albo pozostawia go w gabinecie medycznym, do momentu przybycia rodzica/opiekuna ucznia. Rodzica może zawiadomić pielęgniarkę lub nauczyciel.
3. W nagłych wypadkach pielęgniarka wzywa pogotowie ratunkowe, jednocześnie powiadamiając o tym fakcie rodziców i dyrektora szkoły.
4. W sytuacji nieobecności pielęgniarki, nauczyciel zaprowadza ucznia do sekretariatu szkoły, gdzie dalszą decyzję podejmuje dyrektor lub wicedyrektor szkoły.
5. Jeżeli rodzic/opiekun nie może odebrać dziecka ze szkoły, uczeń pozostaje w szkole (w gabinecie pielęgniarki lub innym pomieszczeniu wyznaczonym przez dyrekcję szkoły) aż do momentu przyjazdu rodzica.

B. Dotyczy innych sytuacji życiowych

1. Jeżeli rodzic/prawny opiekun ucznia powyżej 7 roku życia, który samodzielnie chodzi do szkoły chce w danym dniu zwolnić swoje dziecko z zajęć dydaktycznych, powinien poinformować o tym fakcie pisemnie lub osobiście wychowawcę klasy.

Na pisemną prośbę rodzica/prawnego opiekuna, uczeń może samodzielnie wyjść ze szkoły. Wychowawca, nauczyciel lub wicedyrektor zgłasza ten fakt na kartce do woźnej, informując jednocześnie o konieczności otworzenia uczniowi szatni. Wychowawca zaznacza w dzienniku uczniowi godziny usprawiedliwione, z których został zwolniony.

Nauczyciel nie może zwalniać ucznia z zajęć dydaktycznych na podstawie rozmowy telefonicznej z rodzicem/opiekunem.

2. Zwolnić ucznia do 7 roku życia może tylko rodzic/prawny opiekun, odbierając dziecko osobiście ze szkoły, po uprzednim zgłoszeniu tego faktu wychowawcy. Odebrać dziecko ze szkoły może też osoba upoważniona przez rodzica/prawnego opiekuna, przedstawiając nauczycielowi pisemną prośbę rodzica.
3. Nauczyciel prowadzący zajęcia dydaktyczno- opiekuńczo- wychowawcze nie może zwalniać ucznia z zajęć do domu (z całości lub części) bez zgody rodzica/prawnego opiekuna.
4. Uczeń może zostać zwolniony z zajęć za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia z przyczyn wynikających z działalności szkoły tj: udział w uroczystościach szkolnych, konkursach, zawodach sportowych, olimpiadach, próbach itp. W takich sytuacjach zwolnienia dokonuje nauczyciel angażujący ucznia, który w tym momencie bierze odpowiedzialność za ucznia. Nauczyciel wpisuje w dzienniku lekcyjnym „zwolniony”. Przy wyliczaniu frekwencji, wychowawca klasy przyjmuje, że uczeń był obecny na zajęciach.
5. Uczeń zwalniany z zajęć ze względu na udział w konkursach i zawodach sportowych organizowanych poza szkołą musi posiadać zgodę rodzica/prawnego opiekuna na wyjazd. Nauczyciel w pokoju nauczycielskim wywiesza listę z nazwiskami zwalnianych uczniów, podając termin i przyczynę zwolnienia. W dzienniku lekcyjnym zaznacza „wycieczka”.

Procedura 18.

Procedura na wypadek podłożenia ładunku wybuchowego oraz bezpośredniego ataku terrorystycznego w szkole

Postanowienia ogólne:

Dyrektor Publicznej Szkoły nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Daszyńskiego w Radomiu jest odpowiedzialny za:

1. zapoznanie podległych pracowników z procedurą na wypadek ataku terrorystycznego w szkole,
2. umieszczenie w miejscu dostępnym dla wszystkich pracowników szkoły procedury postępowania na wypadek ataku terrorystycznego z wyeksponowaniem numerów telefonów alarmowych,
3. niezwłoczne zawiadomienie właściwych służb (Policja, Straż Pożarna) o podejrzanych przedmiotach, ludziach,
4. organizację i nadzór nad ewakuacją uczniów i pracowników w przypadku jej ogłoszenia,
5. zabezpieczenia mienia placówki i jej pracowników, w przypadku ogłoszenia ewakuacji,
6. właściwe wykonywanie poleceń służb kierujących akcją antyterrorystyczną,
7. po ewakuacji – sprawdzenie obecności uczniów i pracowników,
8. w przypadku stwierdzenia, iż nie wszyscy uczniowie czy pracownicy zostali ewakuowani- poinformowanie o tym fakcie zespołu antyterrorystycznego i przekazanie informacji o prawdopodobnym miejscu ich przebywania.

Pracownicy szkoły są zobowiązani do:

1. stosowania niniejszych procedur,

2. bezzwłocznego wykonania poleceń kierującego akcją antyterrorystyczną,
3. utrzymania ładu i porządku, umożliwiającego natychmiastowe stwierdzenie podejrzanych przedmiotów czy substancji,
4. zwracania uwagi na osoby obce, przebywające na terenie placówki,
5. niezwłocznego poinformowania dyrekcji o wykrytych podejrzanych przedmiotach, substancjach lub innych zdarzeniach, powodujących uzasadnione podejrzenie zagrożenia,
6. odpowiedniego zabezpieczenia miejsca, w którym wykryto podejrzane przedmioty czy substancje.

Do zawiadomienia Policji lub innych jednostek, upoważnieni są: dyrektor szkoły, wicedyrektorzy lub inni pracownicy wskazani przez dyrektora.

Wykaz telefonów alarmowych:

1. **999** – Pogotowie Ratunkowe,
2. **998** – Straż Pożarna,
3. **997** – Policja,
4. **987** – Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
5. **112** – Telefon Ratunkowy (tylko z telefonu komórkowego),
6. **0 800 120 226** - infolinia policji (połączenie bezpłatne).

Ustala się następujące sygnały dźwiękowe:

Seria trzech dzwonek z 5-cio sekundowymi przerwami – oznacza informację o podłożeniu ładunku wybuchowego i nakaz ewakuacji ze szkoły, zgodnie z obowiązującą instrukcją.

Seria pięciu dzwonek z 5-cio sekundowymi przerwami – oznacza informację o zagrożeniu atakiem terrorystycznym i nakaz pozostania w pomieszczeniach. Podczas przerwy, po usłyszeniu tego sygnału, uczniowie winni znaleźć się przed salą, w której mają zajęcia.

Szczegółowe procedury postępowania na wypadek zagrożenia

Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

1. W przypadku przyjęcia telefonu z informacją o podłożeniu bomby albo o innym źródle zagrożenia należy przeprowadzić rozmowę z zachowaniem następujących zasad:
 - a) zachować spokój
 - b) prowadzić rozmowę jak najdłużej tak, aby uzyskać jak najwięcej informacji: o umiejscowieniu ładunku, wyglądzie, sposobie i czasie aktywacji, pobudkach działania osoby informującej, ewentualnych żądaniach informującego, których spełnienie może spowodować odstąpienie od aktywacji ładunku.
2. Prowadząc rozmowę z osobą informującą o zagrożeniu należy zwrócić szczególną uwagę na:
 - a) sposób wysławiania się,
 - b) sposób posługiwania się językiem polskim,
 - c) intonację głosu (zdenerwowany, pobudzony, spokojny, zrównoważony itp.)

- d) dźwięki towarzyszące, dochodzące odgłosy np. samochodów, pociągów, rozmów itp.)
3. O przeprowadzonej rozmowie należy niezwłocznie powiadomić dyrekcję szkoły.
4. Dyrektor lub wicedyrektor szkoły powiadamia odpowiednie służby: Policję, Straż Pożarną, Pogotowie, jednocześnie zarządza ewakuację z budynku zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. Dokonując zawiadomienia o zagrożeniu należy podać:
 - a) swoje dane,
 - b) dane placówki,
 - c) informacje o źródle zagrożenia,
 - d) dane o rodzaju zagrożenia,
 - e) inne ważne informacje.
6. Do czasu przybycia Policji, akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
7. Miejsce wskazane przez sprawcę, gdzie może znajdować się niebezpieczny ładunek należy zabezpieczyć przed osobami postronnymi i bezwzględnie niczego nie dotykać.
8. Jeżeli to możliwe należy odciąć dopływ prądu i gazu do budynku.
9. Na miejsce zagrożenia należy wezwać: pogotowie gazowe, pogotowie energetyczne oraz wodno - kanalizacyjne.
10. Po przybyciu Policji na miejsce, przejmuje ona dalsze dowodzenie akcją.
11. Wszystkie osoby ewakuowane zobowiązane są do bezwzględnego wykonywania poleceń służb ratowniczych.
12. Identyfikacją i rozpoznaniem ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki organizacyjne Policji.
13. Po zakończeniu akcji, tylko za zgodą służb specjalnych, które przeprowadzały sprawdzanie i rozpoznanie zagrożenia, należy odwołać ewakuację i powrócić do budynku.

Znalezienie ładunku wybuchowego w szkole

W przypadku znalezienia w szkole podejrzanego ładunku, przedmiotu, paczki należy stosować się do następujących wskazań:

1. Nie należy dotykać podejrzanego przedmiotu.
2. Fakt ten zgłosić dyrekcji szkoły.
3. Powiadomić odpowiednie służby.
4. Zabezpieczyć teren wokół przedmiotu, uniemożliwiając dostęp osobom postronnym, głównie uczniom.
5. Powiadomić o zagrożeniu pracowników szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki.
6. Przeprowadzić ewakuację zgodnie z obowiązującą instrukcją.
7. Wyłączyć dopływ gazu i prądu.
8. Usunąć z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.

9. Nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
10. Po przybyciu właściwych służb, stosować się bezwzględnie do ich poleceń.

Postępowanie po wybuchu ładunku wybuchowego

Gdy dojdzie do niekontrolowanego i niespodziewanego wybuchu bomby w szkole należy:

1. Ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Powiadomić Pogotowie Ratunkowe, Policję, Straż Pożarną, Pogotowie Gazowe, Energetyczne oraz Wodno- Kanalizacyjne.
3. Udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym i najbardziej potrzebującym.
4. Sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych i zarządzić ewakuację z budynku, zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. Po przybyciu odpowiednich służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Postępowanie w przypadku wtargnięcia napastników do szkoły

W przypadku, gdy szkoła stanie się obiektem bezpośredniego ataku terrorystycznego należy:

1. Poddać się woli napastników i wykonywać ich polecenia.
2. Gdy jest taka możliwość zwracać się do uczniów po imieniu, co zwiększa szansę ich przetrwania.
3. Pytać zawsze napastnika o pozwolenie np. w sytuacji prośby czy wydania polecenia.
4. Zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących napastników i najbliższego otoczenia.
5. Starać się uspokoić dzieci, aby nie krzyczały, zapanować w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia, nie pozwalać dzieciom podchodzić do okien i otwierać drzwi.
7. Nakazać uczniom położyć się na podłodze.
8. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej.
9. Po zakończeniu akcji sprawdzić obecności dzieci. O braku któregośkolwiek poinformować Policję.
10. Wezwać rodziców, aby osobiście odebrali swoje dziecko ze szkoły.

UWAGA!

Należy być przygotowanym na surowe traktowanie przez Policję czy specjalny oddział antyterrorystyczny.

Postępowanie na wypadek użycia broni palnej na terenie szkoły

W sytuacji, gdy na terenie szkoły dojdzie do użycia broni palnej należy:

1. Nakazać uczniom położenie się na podłodze.
2. Starać się uspokoić dzieci.
3. Dopilnować, aby dzieci nie podnosiły głowy, nie nawiązywały wzrokowego kontaktu z napastnikiem, a w przypadku polecenia przemieszczania się nie odwracały tyłem do napastnika.
4. O ile to możliwe zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych.
5. Po opanowaniu sytuacji upewnić się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdzić, czy użycie broni nie spowodowało innego zagrożenia np. pożaru.
6. Udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym.
7. Wezwać Pogotowie Ratunkowe i powiadomić odpowiednie służby.
8. Zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.
9. Wezwać rodziców, aby osobiście odebrali swoje dziecko ze szkoły.

Procedura 19.

Procedura udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej

Udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach określają Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej.

I. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)

§ 1

Publiczne przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zwane dalej „przedszkolami”, publiczne szkoły oraz publiczne placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3, 4, 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwane dalej „placówkami”, udzielają uczniom uczęszczającym do tych przedszkoli, szkół i placówek, ich rodzicom oraz nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej i organizują tę pomoc na zasadach określonych w rozporządzeniu.

§ 2

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w przedszkolu, szkole i placówce, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola, szkoły i placówki oraz w środowisku społecznym.

2. Potrzeba objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole i placówce wynika w szczególności:
- 1) z niepełnosprawności;
 - 2) z niedostosowania społecznego;
 - 3) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
 - 4) z zaburzeń zachowania lub emocji;
 - 5) ze szczególnych uzdolnień;
 - 6) ze specyficznych trudności w uczeniu się;
 - 7) z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych;
 - 8) z choroby przewlekłej;
 - 9) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
 - 10) z niepowodzeń edukacyjnych;
 - 11) z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;
 - 12) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.
3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w przedszkolu, szkole i placówce rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy udzielanej uczniom.

§ 3

Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce jest dobrowolne i nieodpłatne.

§ 4

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki.
2. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu, szkole i placówce zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psycholog, pedagog, logopeda, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni, zwani dalej „specjalistami”.
3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:
 - 1) rodzicami uczniów;
 - 2) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, zwanymi dalej „poradniami”;
 - 3) placówkami doskonalenia nauczycieli;
 - 4) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;

- 5) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki uzgadnia z podmiotami wskazanymi w ust. 3 warunki współpracy, o której mowa w ust. 3.

§ 5

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce jest udzielana z inicjatywy:

- 1) ucznia;
- 2) rodziców ucznia;
- 3) dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki;
- 4) nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem;
- 5) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej;
- 6) poradni;
- 7) asystenta edukacji romskiej;
- 8) pomocy nauczyciela;
- 9) asystenta nauczyciela lub osoby, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”, lub asystenta wychowawcy świetlicy, o których mowa w art. 15 ust. 7 ustawy;
- 10) pracownika socjalnego;
- 11) asystenta rodziny;
- 12) kuratora sądowego;
- 13) organizacji pozarządowej, innej instytucji lub podmiotu działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

§ 6

1. W przedszkolu pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:
 - 1) zajęć rozwijających uzdolnienia;
 - 2) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
 - 3) indywidualizowanej ścieżki realizacji obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego;
 - 4) porad i konsultacji.
2. W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:
 - 1) klas terapeutycznych;
 - 2) zajęć rozwijających uzdolnienia;

- 3) zajęć rozwijających umiejętności uczenia się;
 - 4) zajęć dydaktyczno-wyrównawczych;
 - 5) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
 - 6) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – w przypadku uczniów szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych;
 - 7) zindywidualizowanej ścieżki kształcenia;
 - 8) porad i konsultacji;
 - 9) warsztatów.
5. W przedszkolu, szkole i placówce pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń.
6. Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki organizuje wspomaganie przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej polegające na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 7

Zajęcia rozwijające uzdolnienia organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.

§ 8

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 5.

§ 9

Zajęcia logopedyczne organizuje się dla uczniów z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 4.

§ 10

Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne organizuje się dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 10, chyba, że zwiększenie liczby uczestników jest uzasadnione potrzebami uczniów.

§ 11

Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi mających problemy w funkcjonowaniu w przedszkolu, szkole lub placówce oraz

z aktywnym i pełnym uczestnictwem w życiu przedszkola, szkoły lub placówki. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 10.

§ 12

1. Zindywidualizowana ścieżka realizacji obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz zindywidualizowana ścieżka kształcenia, zwane dalej „zindywidualizowaną ścieżką”, są organizowane dla uczniów, którzy mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły, ale ze względu na trudności w funkcjonowaniu wynikające w szczególności ze stanu zdrowia nie mogą realizować wszystkich zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych wspólnie z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym i wymagają dostosowania organizacji i procesu nauczania do ich specjalnych potrzeb edukacyjnych.
2. Zindywidualizowana ścieżka obejmuje wszystkie zajęcia wychowania przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne, które są realizowane:
 - 1) wspólnie z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym oraz
 - 2) indywidualnie z uczniem.
3. Objęcie ucznia zindywidualizowaną ścieżką wymaga opinii publicznej poradni, z której wynika potrzeba objęcia ucznia pomocą w tej formie.
4. Do wniosku o wydanie opinii, o której mowa w ust. 3, dołącza się dokumentację określającą:
 - 1) trudności w funkcjonowaniu ucznia w przedszkolu lub szkole;
 - 2) w przypadku ucznia objęwanego zindywidualizowaną ścieżką ze względu na stan zdrowia – także wpływ przebiegu choroby na funkcjonowanie ucznia w przedszkolu lub szkole oraz ograniczenia w zakresie możliwości udziału ucznia w zajęciach wychowania przedszkolnego lub zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym;
 - 3) w przypadku ucznia uczęszczającego do przedszkola lub szkoły – także opinię nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, o funkcjonowaniu ucznia w przedszkolu lub szkole.
5. Przed wydaniem opinii, o której mowa w ust. 3, publiczna poradnia we współpracy z przedszkolem lub szkołą oraz rodzicami ucznia albo pełnoletnim uczniem przeprowadza analizę funkcjonowania ucznia uwzględniającą efekty udzielanej dotychczas przez przedszkole lub szkołę pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
6. Opinia, o której mowa w ust. 3, zawiera dane i informacje, o których mowa w przepisach w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, a ponadto wskazuje:
 - 1) zakres, w jakim uczeń nie może brać udziału w zajęciach wychowania przedszkolnego lub zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym;
 - 2) okres objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką, nie dłuższy jednak niż rok szkolny;
 - 3) działania, jakie powinny być podjęte w celu usunięcia barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola lub szkoły.
7. Uczeń objęty zindywidualizowaną ścieżką realizuje w danym przedszkolu lub w danej szkole program wychowania przedszkolnego lub programy nauczania, z dostosowaniem metod i form ich

realizacji do jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w szczególności potrzeb wynikających ze stanu zdrowia.

8. Na wniosek rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia dyrektor przedszkola lub szkoły ustala, z uwzględnieniem opinii, o której mowa w ust. 3, tygodniowy wymiar godzin zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem, uwzględniając konieczność realizacji przez ucznia podstawy programowej wychowania przedszkolnego, podstawy programowej kształcenia ogólnego lub podstawy programowej kształcenia w zawodach.
9. Nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniem objętym zindywidualizowaną ścieżką podejmują działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia w przedszkolu lub szkole.
10. Zindywidualizowanej ścieżki nie organizuje się dla:
 - 1) uczniów objętych kształceniem specjalnym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy;
 - 2) uczniów objętych indywidualnym obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym albo indywidualnym nauczaniem zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 127 ust. 20 ustawy.

§ 13

1. Klasy terapeutyczne organizuje się dla uczniów wymagających dostosowania organizacji i procesu nauczania oraz długotrwałej pomocy specjalistycznej z uwagi na trudności w funkcjonowaniu w szkole lub oddziale wynikające z zaburzeń rozwojowych lub ze stanu zdrowia, posiadających opinię poradni, z której wynika potrzeba objęcia ucznia pomocą w tej formie.
2. Zajęcia w klasach terapeutycznych prowadzą nauczyciele właściwych zajęć edukacyjnych.
3. Nauczanie w klasach terapeutycznych jest prowadzone według realizowanych w danej szkole programów nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.
4. Liczba uczniów w klasie terapeutycznej nie może przekraczać 15.
5. Do klas terapeutycznych, za zgodą organu prowadzącego szkołę, w ramach posiadanych środków, mogą uczęszczać uczniowie innej szkoły, z uwzględnieniem przepisów art. 39 ust. 2–4 ustawy.
6. Nauka ucznia w klasie terapeutycznej trwa do czasu złagodzenia albo wyeliminowania trudności w funkcjonowaniu ucznia w szkole lub oddziale, stanowiących powód objęcia ucznia pomocą w tej formie.

§ 14

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się organizuje się dla uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się.

§ 15

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego.

Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.

§ 16

1. Godzina zajęć, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 2 pkt 2–6, ust. 3 pkt 1–4 i ust. 4 pkt 1, trwa 45 minut.
2. Dopuszcza się prowadzenie zajęć, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 2 pkt 2–6, ust. 3 pkt 1–4 i ust. 4 pkt 1, w czasie dłuższym lub krótszym niż 45 minut, z zachowaniem ustalonego dla ucznia łącznego tygodniowego czasu tych zajęć, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami ucznia.

§ 17

1. Zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz zajęcia specjalistyczne prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.
2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, prowadzi się przy wykorzystaniu aktywizujących metod pracy.

§ 18

W przypadku:

- 1) szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum,
- 2) placówek, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu uzupełniają działania szkoły i placówki w zakresie doradztwa zawodowego.

§ 19

Porady, konsultacje, warsztaty i szkolenia prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

§ 20

1. Do zadań nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w przedszkolu, szkole i placówce należy w szczególności:
 - 1) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;
 - 2) określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
 - 3) rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki;
 - 4) podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi kompetencji oraz potencjału uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się i poprawy ich funkcjonowania;

- 5) współpraca z poradnią w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym, w szczególności w zakresie oceny funkcjonowania uczniów, barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki oraz efektów działań podejmowanych w celu poprawy funkcjonowania ucznia oraz planowania dalszych działań.
2. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści w przedszkolu, szkole i placówce prowadzą w szczególności:
 - 1) w przedszkolu – obserwację pedagogiczną mającą na celu wczesne rozpoznanie u dziecka dysharmonii rozwojowych i podjęcie wczesnej interwencji, a w przypadku dzieci realizujących obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne – obserwację pedagogiczną zakończoną analizą i oceną gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna);
 - 2) w szkole:
 - a. obserwację pedagogiczną w trakcie bieżącej pracy z uczniami mającą na celu rozpoznanie u uczniów:
 - trudności w uczeniu się, w tym w przypadku uczniów klas I–III szkoły podstawowej deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych oraz ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się, a także potencjału ucznia i jego zainteresowań,
 - szczególnych uzdolnień,
 - b. wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami.
 3. W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista niezwłocznie udzielają uczniowi tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem i informują o tym:
 - 1) w przypadku szkoły i placówki, w której funkcjonuje szkoła – wychowawcę klasy;
 - 2) w przypadku przedszkola i placówki, w której nie funkcjonuje szkoła – dyrektora przedszkola lub placówki.
 4. Wychowawca klasy lub dyrektor przedszkola lub placówki, o których mowa w ust. 3, informuje innych nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem, jeżeli stwierdzi taką potrzebę, oraz we współpracy z nauczycielami, wychowawcami grup wychowawczych lub specjalistami planuje i koordynuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną w ramach zintegrowanych działań nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów oraz bieżącej pracy z uczniem.
 5. W przypadku stwierdzenia przez wychowawcę klasy lub dyrektora przedszkola lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, że konieczne jest objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formach, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–3, ust. 2 pkt 1–7, ust. 3 pkt 1–4 oraz ust. 4 pkt 1, dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, ustala formy udzielania tej pomocy, okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane. Przy ustalaniu wymiaru poszczególnych form udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się wymiar godzin ustalony dla poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o którym mowa w ust. 6.

6. Wymiar godzin poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–3, ust. 2 pkt 1–7, ust. 3 pkt 1–4 oraz ust. 4 pkt 1, ustala dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, biorąc pod uwagę określoną w arkuszu organizacji przedszkola, szkoły lub placówki odpowiednio liczbę godzin zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia lub liczbę godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli i wychowawców grup wychowawczych.
7. Wychowawca klasy lub dyrektor przedszkola lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, oraz nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych lub specjaliści, planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracują z rodzicami ucznia albo pełnoletnim uczniem oraz, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami, o których mowa w § 5.
8. W przypadku uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej wspierają nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych w dostosowaniu sposobów i metod pracy do możliwości psychofizycznych ucznia.
9. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi w formach, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–3, ust. 2 pkt 1–7, ust. 3 pkt 1–4 oraz ust. 4 pkt 1, oceniają efektywność udzielonej pomocy i formułują wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.
10. W przypadku gdy uczeń był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, odpowiednio wychowawca klasy lub dyrektor przedszkola lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględnia wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.
11. W przypadku gdy z wniosków, o których mowa w ust. 9, wynika, że mimo udzielanej uczniowi pomocy psychologiczno - pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce nie następuje poprawa funkcjonowania ucznia w przedszkolu, szkole lub placówce, dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, za zgodą rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia, występuje do publicznej poradni z wnioskiem o przeprowadzenie diagnozy i wskazanie sposobu rozwiązania problemu ucznia.
12. Wniosek o przeprowadzenie diagnozy i wskazanie sposobu rozwiązania problemu ucznia, o którym mowa w ust. 11, zawiera informacje o:
 - 1) rozpoznanych indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, możliwościach psychofizycznych ucznia oraz potencjale rozwojowym ucznia;
 - 2) występujących trudnościach w funkcjonowaniu ucznia w przedszkolu, szkole i placówce lub szczególnych uzdolnieniach ucznia;
 - 3) działaniach podjętych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w celu poprawy funkcjonowania ucznia w przedszkolu, szkole i placówce, formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi w przedszkolu, szkole lub placówce, okresie ich udzielania oraz efektach podjętych działań i udzielanej pomocy;
 - 4) wnioskach dotyczących dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia, o których mowa w ust. 9.
13. Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, może wyznaczyć inną niż wymieniona w ust. 4 osobę, której zadaniem będzie planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom w przedszkolu, szkole lub placówce.

14. Przepisy ust. 3–13 stosuje się odpowiednio do uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni, z tym że przy planowaniu udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnienia się także zalecenia zawarte w orzeczeniach lub opiniach.

§ 21

W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, w tym ustalenie dla ucznia form udzielania tej pomocy, a w przypadku form, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 2 pkt 1–6 oraz ust. 3 pkt 1–4 – także okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane, jest zadaniem zespołu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy.

Podczas planowania i koordynowania udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się wymiar godzin ustalony dla poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 22

Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzą dokumentację zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy.

§ 23

1. O potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną informuje się rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.
2. O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy, niezwłocznie informuje pisemnie, w sposób przyjęty w danym przedszkolu, szkole lub placówce, rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.

II. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym Na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)

§ 1

Rozporządzenie określa warunki organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:

- 1) niepełnosprawnych: niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zwanych dalej „uczniami niepełnosprawnymi”,
- 2) niedostosowanych społecznie, zwanych dalej „uczniami niedostosowanymi społecznie”,
- 3) zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zwanych dalej „uczniami zagrożonymi niedostosowaniem społecznym” – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

§ 2

1. Kształcenie, wychowanie i opiekę dla uczniów niepełnosprawnych organizuje się w:

- 1) przedszkolach:
 - a. ogólnodostępnych,
 - b. ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi,
 - c. integracyjnych,
 - d. ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi,
 - e. specjalnych;
- 2) oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych;
- 3) innych formach wychowania przedszkolnego;
- 4) szkołach:
 - a. ogólnodostępnych,
 - b. ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi,
 - c. integracyjnych,
 - d. ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi,
 - e. specjalnych, w tym szkołach specjalnych przysposabiających do pracy;
- 5) młodzieżowych ośrodkach wychowawczych;
- 6) młodzieżowych ośrodkach socjoterapii;
- 7) specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych;
- 8) specjalnych ośrodkach wychowawczych;
- 9) ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.

2. Kształcenie, wychowanie i opiekę dla uczniów niepełnosprawnych w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach i oddziałach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a–c, pkt 2, 3 i pkt 4 lit. a–c, organizuje się w integracji z uczniami pełnosprawnymi w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej

formie wychowania przedszkolnego lub szkole, najbliższych miejsca zamieszkania ucznia niepełnosprawnego.

3. Przedszkoli specjalnych i oddziałów specjalnych w przedszkolach ogólnodostępnych nie organizuje się dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

§ 3

1. Kształcenie, wychowanie i opiekę dla uczniów niedostosowanych społecznie organizuje się w szkołach, oddziałach i ośrodkach, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 i 5, na każdym etapie edukacyjnym.
2. Kształcenie, wychowanie i opiekę dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym organizuje się w szkołach, oddziałach i ośrodkach, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, 6 i 8, na każdym etapie edukacyjnym.
3. W szkołach ogólnodostępnych nie organizuje się oddziałów specjalnych dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

§ 4

Kształcenie uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym może być prowadzone do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy:

- 1) 20. rok życia – w przypadku szkoły podstawowej;
- 2) 24. rok życia – w przypadku szkoły ponadpodstawowej.

§ 5

Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły, oddziały i ośrodki, o których mowa w § 2 ust. 1, zapewniają:

- 1) realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego;
- 2) warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów;
- 3) zajęcia specjalistyczne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”;
- 4) inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne;
- 5) integrację uczniów ze środowiskiem rówieśniczym, w tym z uczniami pełnosprawnymi;
- 6) przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

§ 6

1. Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy, zwany dalej „programem”, określa:
- 1) zakres i sposób dostosowania odpowiednio programu wychowania przedszkolnego oraz wymagań edukacyjnych, o których mowa w art. 44b ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.2)), do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w szczególności przez zastosowanie odpowiednich metod i form pracy z uczniem;
 - 2) zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, a w przypadku ośrodków, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 5–9 – także wychowawców grup wychowawczych prowadzących zajęcia z wychowankiem w tym ośrodku, ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia, w tym – w zależności od potrzeb – na komunikowanie się ucznia z otoczeniem z użyciem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC), oraz wzmacnianie jego uczestnictwa w życiu przedszkolnym lub szkolnym, w tym w przypadku:
 - a. ucznia niepełnosprawnego – działania o charakterze rewalidacyjnym,
 - b. ucznia niedostosowanego społecznie – działania o charakterze resocjalizacyjnym,
 - c. ucznia zagrożonego niedostosowaniem społecznym – działania o charakterze socjoterapeutycznym;
 - 3) formy i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;
 - 4) działania wspierające rodziców ucznia oraz – w zależności od potrzeb – zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami oraz podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, a w przypadku przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i oddziałów, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a–c, pkt 2, 3 i pkt 4 lit. a–c – również ze specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi i młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii;
 - 5) zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia, a także:
 - a. w przypadku ucznia klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum – zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego,
 - b. zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu realizowane w ramach pomocy psychologiczno- -pedagogicznej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;
 - 6) zakres współpracy nauczycieli i specjalistów, a w przypadku ośrodków, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 5–9 – także wychowawców grup wychowawczych, z rodzicami ucznia w realizacji przez przedszkole, oddział przedszkolny w szkole podstawowej, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub ośrodek zadań wymienionych w § 5;

- 7) w przypadku uczniów niepełnosprawnych – w zależności od potrzeb – rodzaj i sposób dostosowania warunków organizacji kształcenia do rodzaju niepełnosprawności ucznia, w tym w zakresie wykorzystywania technologii wspomagających to kształcenie;
 - 8) w zależności od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego lub wynikających z wielospecjalistycznych ocen, o których mowa w ust. 4 lub 9 – wybrane zajęcia wychowania przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne, które są realizowane indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów.
2. W ramach zajęć rewalidacyjnych w programie należy uwzględnić w szczególności rozwijanie umiejętności komunikacyjnych przez:
- 1) naukę orientacji przestrzennej i poruszania się oraz naukę systemu Braille’a lub innych alternatywnych metod komunikacji – w przypadku ucznia niewidomego;
 - 2) naukę języka migowego lub innych sposobów komunikowania się, w szczególności wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC) – w przypadku ucznia niepełnosprawnego z zaburzeniami mowy lub jej brakiem;
 - 3) zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne – w przypadku ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.
3. Program opracowuje zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści, prowadzący zajęcia z uczniem, a w przypadku ośrodków, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 5–9 – także wychowawcy grup wychowawczych prowadzący zajęcia z wychowankiem w tym ośrodku, zwany dalej „zespołem”.
4. Zespół opracowuje program po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając diagnozę i wnioski sformułowane na jej podstawie oraz zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, we współpracy, w zależności od potrzeb, z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną.
5. Program opracowuje się na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny. Program opracowuje się w terminie:
- 1) do dnia 30 września roku szkolnego, w którym uczeń rozpoczyna od początku roku szkolnego realizowanie wychowania przedszkolnego albo kształcenie odpowiednio w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub ośrodku, o których mowa w § 2 ust. 1, albo
 - 2) 30 dni od dnia złożenia w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub ośrodku, o których mowa w § 2 ust. 1, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.
6. Pracę zespołu koordynuje odpowiednio wychowawca oddziału lub wychowawca grupy wychowawczej, do której uczęszcza uczeń, albo nauczyciel lub specjalista, prowadzący zajęcia z uczniem, wyznaczony przez dyrektora przedszkola, szkoły lub ośrodka, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–9, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – przez osobę kierującą inną formą wychowania przedszkolnego. Dziennik Ustaw – 4 – Poz. 1578
7. Spotkania zespołu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku szkolnym.
8. W spotkaniach zespołu mogą także uczestniczyć:
- 1) na wniosek dyrektora przedszkola, szkoły lub ośrodka, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–9, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę

- prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – na wniosek osoby kierującej inną formą wychowania przedszkolnego – przedstawiciel poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, asystent lub pomoc nauczyciela, o których mowa w § 7 ust. 2 pkt 2 i 3, ust. 3 pkt 2 i 3 oraz w ust. 4 i 5;
- 2) na wniosek lub za zgodą rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia – inne osoby, w szczególności lekarz, psycholog, pedagog, logopeda lub inny specjalista.
9. Zespół, co najmniej dwa razy w roku szkolnym, dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając ocenę efektywności programu w zakresie, o którym mowa w ust. 1, oraz, w miarę potrzeb, dokonuje modyfikacji programu. Okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i modyfikacji programu dokonuje się, w zależności od potrzeb, we współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną, a także – za zgodą rodziców ucznia – z innymi podmiotami.
10. Wielospecjalistyczne oceny, o których mowa w ust. 4 i 9, uwzględniają w szczególności:
- 1) indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia ucznia;
 - 2) w zależności od potrzeb, zakres i charakter wsparcia ze strony nauczycieli, specjalistów, asystentów lub pomocy nauczyciela, o których mowa w § 7 ust. 1–5;
 - 3) przyczyny niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu ucznia, w tym bariery i ograniczenia utrudniające funkcjonowanie i uczestnictwo ucznia w życiu przedszkolnym lub szkolnym, a w przypadku ucznia realizującego wybrane zajęcia wychowania przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne indywidualnie lub w grupie liczącej do 5 uczniów, zgodnie ze wskazaniem zawartym w programie – także napotykanne trudności w zakresie włączenia ucznia w zajęcia realizowane wspólnie z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – wspólnie z grupą, oraz efekty działań podejmowanych w celu ich przezwyciężenia.
11. Rodzice ucznia albo pełnoletni uczeń mają prawo uczestniczyć w spotkaniach zespołu, a także w opracowaniu i modyfikacji programu oraz dokonywaniu wielospecjalistycznych ocen, o których mowa w ust. 4 i 9. Dyrektor przedszkola, szkoły lub ośrodka, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–9, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego, zawiadamia pisemnie, w sposób przyjęty w danym przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub ośrodku, rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o terminie każdego spotkania zespołu i możliwości uczestniczenia w tym spotkaniu.
12. Rodzice ucznia albo pełnoletni uczeń otrzymują kopię:
- 1) wielospecjalistycznych ocen, o których mowa w ust. 4 i 9;
 - 2) programu.
13. Osoby biorące udział w spotkaniu zespołu są obowiązane do nieujawniania spraw poruszanych na spotkaniu, które mogą naruszać dobra osobiste ucznia, jego rodziców, nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, a także innych osób uczestniczących w spotkaniu zespołu, o których mowa w ust. 8. § 7.
- 1 W przedszkolach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi, przedszkolach integracyjnych, szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi i szkołach integracyjnych zatrudniają się dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu

- współorganizowania kształcenia integracyjnego, z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.
2. W przedszkolach ogólnodostępnych, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudnia się dodatkowo:
 - 1) nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych lub specjalistów lub
 - 2) asystenta nauczyciela lub osoby, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy, prowadzących zajęcia w klasach I–III szkoły podstawowej, lub asystenta wychowawcy świetlicy, o których mowa w art. 15 ust. 7 ustawy, lub
 - 3) pomoc nauczyciela – z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Dziennik Ustaw – 5 – Poz. 1578
 3. W przedszkolach ogólnodostępnych, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na inne niż wymienione w ust. 2 niepełnosprawności, niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym, za zgodą organu prowadzącego, można zatrudniać dodatkowo:
 - 1) nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia odpowiednio uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym lub specjalistów, lub
 - 2) asystenta nauczyciela lub osoby, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy, prowadzących zajęcia w klasach I–III szkoły podstawowej, lub asystenta wychowawcy świetlicy, o których mowa w art. 15 ust. 7 ustawy, lub
 - 3) pomoc nauczyciela – z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.
 5. W przedszkolach i szkołach: specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi lub integracyjnymi oraz w przypadkach innych niepełnosprawności niż określone w ust. 4, dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, za zgodą organu prowadzącego, można zatrudnić dodatkowo pomoc nauczyciela.
 6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej.
 7. Nauczyciele, o których mowa w ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1:
 - 1) prowadzą wspólnie z innymi nauczycielami zajęcia edukacyjne oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych realizują zintegrowane działania i zajęcia określone w programie;
 - 2) prowadzą wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych pracę wychowawczą z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
 - 3) uczestniczą, w miarę potrzeb, w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez innych nauczycieli oraz w zintegrowanych działaniach i zajęciach, określonych w programie, realizowanych przez nauczycieli, specjalistów i wychowawców grup wychowawczych;

- 4) udzielają pomocy nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne oraz nauczycielom, specjalistom i wychowawcom grup wychowawczych realizującym zintegrowane działania i zajęcia, określone w programie, w doborze form i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
 - 5) prowadzą zajęcia, o których mowa w § 5 pkt 4.
8. Dyrektor przedszkola lub szkoły, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego, uwzględniając indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wyznacza zajęcia edukacyjne oraz zintegrowane działania i zajęcia, określone w programie, realizowane wspólnie z innymi nauczycielami przez nauczycieli, o których mowa w ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, lub w których ci nauczyciele uczestniczą.
 9. Specjaliści i pomoc nauczyciela, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, ust. 3 pkt 1 i 3 oraz w ust. 4 i 5, realizują zadania wyznaczone przez dyrektora przedszkola lub szkoły, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osobę kierującą inną formą wychowania przedszkolnego.
 10. Dyrektor przedszkola lub szkoły, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego, powierza prowadzenie zajęć, o których mowa w § 5 pkt 4, nauczycielom lub specjalistom posiadającym kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia. Dziennik Ustaw – 6 – Poz. 1578 § 8. Uczniowie z chorobami przewlekłymi, z zaburzeniami psychicznymi, z zaburzeniami zachowania i zagrożeni uzależnieniem, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy przed dniem 1 września 2011 r. rozpoczęli naukę w szkole integracyjnej, oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej, szkole specjalnej lub oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej, mogą kontynuować naukę w takiej szkole lub oddziale do ukończenia szkoły danego typu.

Procedura udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej, wynikająca ze zmieniających się przepisów prawa oświatowego, będzie za każdym razem modyfikowana i dostosowywana w sposób określony w przedmiotowych Rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej.

Załączniki:

1. Wzór karty zawierającej ustalenia dyrektora szkoły o objęciu ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną w danym roku szkolnym (formy, okres udzielania pomocy, wymiar godzin oraz zgode i rezygnację rodzica).

Dyrektor Szkoły

Bogusław Florczak

pieczętka szkoły

**USTALENIA DYREKTORA SZKOŁY ZAWIERAJĄCE INFORMACJĘ O OBJĘCIU
UCZNIĄ POMOCĄ PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA/ZAJĘCIAMI
REWALIDACYJNYMI**

Rok szkolny

Data

Nazwisko i imię ucznia klasa

Nazwisko i imię wychowawcy

Formy udzielanej pomocy	Okres udzielania uczniowi pomocy	Wymiar godzin	Nazwisko i imię nauczyciela/ specjalisty prowadzącego zajęcia	Uwagi, w tym wyrażenie zgody lub rezygnacja z zajęć

data i podpis rodzica

podpis Dyrektora